

132

GERMANOR

EDITORIAL

Tots els que en aquests últims dies han seguit una mica, a través de la premsa o la TV, les noves que ens arriben d'arreu, hauran quedat esgarriats de les informacions i imatges rebudes del Vietnam, un país que inclús els més profans en geografia el coneixen per la seva gran desgràcia: la guerra, una guerra que fa mes de trenta anys que dura.

Com és possible una guerra tan llarga entre germans? No crec que mai s'en pugui donar una rao convinçent. Més encara, crec que no existeix una guerra justa, que no existeixen motius suficientment poderosos per justificar una guerra. Hi ha d'altres mitjans que les armes per dirimir els conflictes, les dificultats... i sino és que no som homes. Us heu fixat mai que l'home és l'únic animal que destrueix i mata als seus semblants? Les altres espècies animals no es destrueixen a sí mateixes en batalles ni dominen als seus semblants per explotar-los. Doncs bé, tornant al cas del Vietnam, es podran trobar, com a màxim, circumstàncies que hagin portat cap conflicte però mai raons que justifiquin 1.300.000 morts, el dolor i el sofriment dels milions que han quedat vius, la destrucció d'un país... Les raons que es donaran no podran borrar aquesta vergonya que hem de sentir tots ni deixar tranquil·la la consciència dels responsables d'aquesta matança (encara que aquesta sembla que no en tenen gaire, potser perquè mai senten en la seva pròpia carn el dolor que sent el seu poble).

Només es pot comprendre (mai acceptar) aquesta guerra i d'altres situacions similars, si ens adonem que el nostre món se'l disputen dues grans potències completament diferents i oposades en quant a sistemes polítics i econòmics (comunisme-capitalisme) però amb els mateixos propòsits i els mateixos mitjans: la conquesta del món a través de la violència, l'opresió i l'espionatge.

Dintre d'aquesta línia i per justificar una mica aquestes últimes afirmacions, senyalarem breument alguns d'aquests mitjans emprats per ambdues potències.

EE.UU.: La CIA, agència grandiosa del govern, dedicada a l'espionatge arreu del món i que ultimament s'ha vist obligada a reconèixer la seva participació en l'enderrocament d'alguns governs i en atemptats contra algunes personalitats polítiques perquè eren un destorb per a la política americana. Amb quin dret s'interfereixen en la vida política dels altres països, trepitjant la seva llibertat? Si la CIA reconeix aquests fets perquè no els pot ama-

ODA A ESPANYA

Escolta, Espanya, - la veu d'un fill
que et parla en llengua - no castellana;
parlo en la llengua - que m'ha donat
la terra aspra:
en'questa llengua - pocs t'han parlat
en l'altra, massa.

T'han parlat massa - dels saguntins
i dels que per la pàtria moren:
les teves glòries - i els teus records
records i glòries - només de morts:
has viscut trista

Jo vui parlar-te - molt altrament.
Per què vessar la sang inútil?
Dins de les venes - vida és la sang,
vida pels d'ara - i pels que vindran:
vessada és morta.

Massa pensaves - en ton honor
i massa poc en el teu viure:
tràgica duies - a mort els teus fills,
te satisfeiés - d'honres mortals,
i eren tes festes - els funerals,
oh trista Espanya!

Jo he vist els barcos - marxar replens
dels fills que duies - a que morissin:
somrients marxaven - cap a l'atzar;
i tu cantaves - vora del mar
com una folla

On ets, Espanya? - no et veig enlloc.
No sents la meva veu atronadora?
No entens aquesta llengua - que et parla entre perills?
Has desaprés d'entendre an els teus fills?
Adéu Espanya!

Joan Maragall

gar, què no dèu haver fet? El negoci de l'armament; perquè aquest negoci prosperi cal vendre i per vendre cal que les armes siguin bones i per saber si són bones lo millor és provar-les en una guerra. Llavors si hi ha alguna guerra les poden provar i a més vendre-les als països combatens arruinant la seva economia. L'establiment de bases arreu del món per a poder-ho controlar tot. També en el nostra país n'hi ha i, dit sia de pas, m'agradaria saber perquè les volem o per a què les necessitem. Quin benefici poden portar-nos?

URSS: s'apodera de tot el que pot. A les nacions que té sotmeses no les deixa actuar lliurement, seguint la política que vol el poble. Tenim el cas, recent encara, de Xecoslovaquia. No permet l'oposició i basa la seva força interna en una gran xarxa policial que exerceix la represi6. Potser s'ha acabat els assassinats en massa del temps de Stalin, però ara han creat unes cases mentals on hi ingressan la gent no simpatitzant del regim, intel·lectuals en la seva majoria; quan surten d'allà el seu silenci està assegurat.

Sense gaire por d'equivocar-nos podríem afirmar que darrera qualsevulla guerra o conflicte hi trobarem els EE.UU. i la URSS, dues potències mundials que no posen llur força al servei i en la defensa de la pau sino que la fan servir per a promoure males-tar i guerres, unes guerres que segons ells -oh misteri- les fan en nom de la pau. Això només mereix un qualificatiu que no dic perquè ja està en la ment de tots però que cal cridar amb totes les forces i als quatre vents.

COLONIES INFORMIA

Seguint el pla que ens tenim proposat i acostant-se ja de nou l'estiu, hem tornat a emprendre una tanda de millorament d'algunes dependències de la nostra casa de Colònies a Sant Pere D'Aspuig. Ja se sap que a les cases sempre hi ha quelcom per arreglar i més si aquestes cases són velles i normalment no s'hi habita: sempre surten coses noves que no hi contaves.

Ara mateix ja portem uns quants dies, dissabtes i diumenges, que un grup de voluntaris hi puguen per anar arreglant lo més imprescindible, o fent alguna obra que ens convingui molt. Per exemple, s'està fent un gran armari nou a la cuina que ens era necessari i s'estan millorant unes finestres i portes de la part alta de la casa.

Tot això no es podria fer sense comptar amb l'aportació desinteressada d'algunes persones que veuen que les coses dels pobles no es fan per sí soles, sino que hi ha d'haver elements que les facin, elements que hi ajudin i elements que se n'interesin i no en visquin al marge. A totes aquestes persones els hi agraim el seu ajut, tant si aquest ha sigut monetari com si ha sigut esmerçant algunes hores dels seus esbarjos en les reparacions que comentavem al principi.

Amb tot, no en fem prou, ja que queden moltes coses per fer i les nostres possibilitats son migrades. Des de GERMANOR ens dirigim a tots per tal de sol·licitar una vegada més la vostra ajuda, per tal d'aconseguir poder tenir en millors condicions aquesta casa que podrem posar a la disposició de la nostra mainada per el seu esbarjo i millorament.

PARLEM ALS MONITORS

El grup de monitors hem d'icidit fer de nou una petita mostra de les nostres activitats més importants amb la mainada i cara al poble, pensant que els interessaria.

En primer lloc cal remarcar el campionat de Ping-Pong que està donant de moment un bon resultat, encara que no tant com nosaltres hauriem volgut cara el poble. La gent ha respost bastant bé, però sigui perquè no els agrada la forma d'organització o be aquesta activitat en concret, no ha donat tot el fruit esperat.

En segon lloc, hi ha el festival de titelles que nosaltres

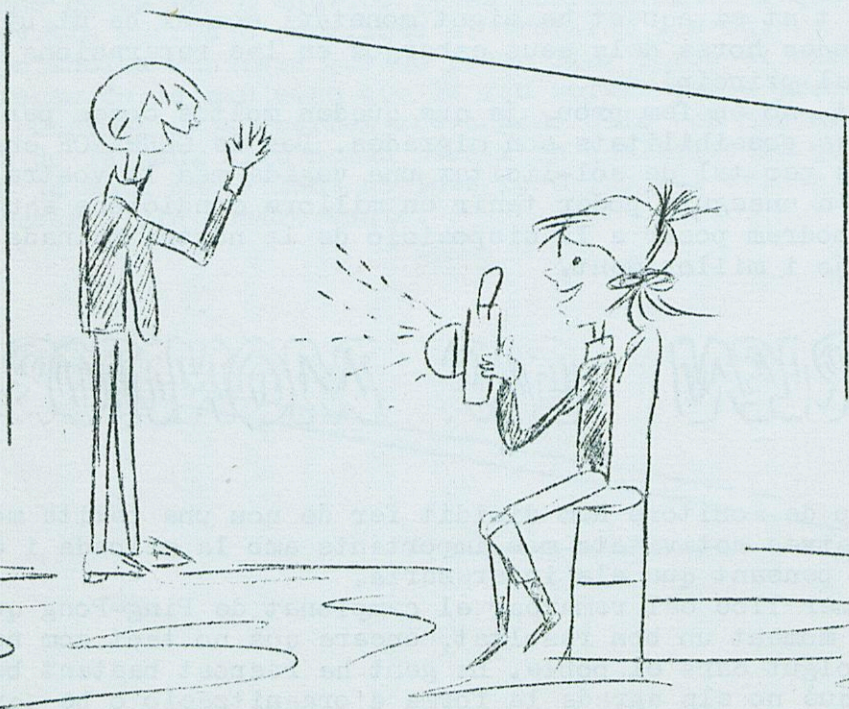

creiem tenia d'esser molt important per a la mainada, però tampoc ha tingut massa acceptació. Els nanos que hi varen anar es varen divertir molt i en quedaren molt satisfets.

A nosaltres ens agradaria fer més sovint activitats d'aquesta mena, però si llavors no s'ens ajuda una mica no podrem aconseguir-ho, ja que com és de suposar tot això ens costa diners i si no hi ha gent, no ho podem i gar.

Les activitats que veníem fent amb la mainada cada dissabte, les farem ara més espaciades. Primer perquè ens hem donat compte de què els podriem cansar i en segon lloc perquè ja comencem a preparar les colònies de l'estiu. Això ho fem perquèensem que tretze dies de convivència amb els nanos tenen d'estar molt ben preparats perquè resultin profitosos. Per altra part, alguns d'aquests dissabtes hem anat a la nostra casa de colònies a començar d'acondicionarla cara l'estiu.

La nostra intenció es oferir-los-hi un servei amb les nostres petites activitats, però desitgem de veritat que ens ajudin un mica, que ens donin un cop de mà ja que de germans és ajudar-se.

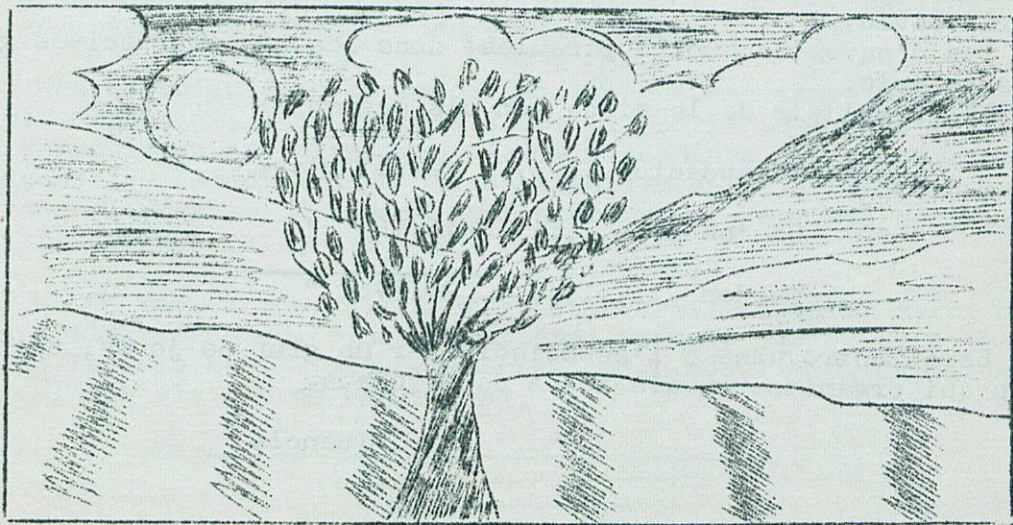
XERRADES

Aquesta xerrada la dediquem als llibres; doncs com ja sabeu per aquestes diades el Centre organitza amb la col.laboració de Llibreria Roca de Girona i Omnium Cultural, la Festa del Llibre.

Sortosament de llibres que parlen de muntanya n'hi ha molts, novel·les que descriuen costums o fets, reculls de poesia que canten a la natura, al Pirineu, valls, rius o muntanyes de la nostra terra, monografies locals que ens acosten a una comarca, guies i mapes per endinsar-nos per contrades d'una bellesa sempre canviant.

L'excursionista sense llibres seria com una persona sense roba, no podria anar en lloc; ells l'acosten a la realitat del que pot trobar a la comarca que vol visitar, el guien i l'orienten sobre els mes variats aspectes que l'interessin i l'hi fan reviure de la mà d'escriptors o poetes les bel·leses que hi van copçar.

D'EXCURSIONISME

PARLA L'ESCOLA

MISSIO DE L'ESCOLA

L'escola amb el seu professorat, busca el millor rendiment de tots els nens, segons la capacitat de cada un d'ells.

Seria ideal que tots els alumnes estiguessin dotats d'una intel·ligència, memòria i voluntat extraordinàries, però no és així. Tpthom pot arribar a un nivell determinat i és cosa dels professors fer que cada un arribi al seu.

També és cosa de l'Escola estendra la seva activitat al món del nen que té disminuïdes les seves facultats mentals i per això, necessita d'un tractament especial, que no poden donar les nostres.

Es cosa impossible organitzar Escoles amb professors especialitzats a cada poble. Per aquestes raons, l'Escola de Besalú està en contacte amb les que funcionen a Girona i Olot, poblacions més properes.

El transport i les despeses dels nens que tenen necessitat de les esmentades Escoles, són moltes i cal que tots hi posem el nostre esforç.

Besalú, el dia del subnormal, va donar mostres d'un gran esperit cívic.

Des d'aquestes humils paraules, dono les més expressives gràcies a tots.

Els resultats de la diada són els següents:

Recaudació ..... 42.761 ptas.

Gastos ..... 16.165 "

Queden ..... 26.596 "

Seran entregades a l'Associació per un grup de joves, d'entre els qui organitzaren els actes de la diada.

P. Juanola

ASSOCIACIÓ de PARES

RECULL D'IDEAS

El nen neix egoïsta perquè neix inacabat i no pot arribar a la maduresa sense l'ajut dels altres.

Els pares són els principals responsables de que els seus fills puguin aconseguir la maduresa a la que tenen dret.

Abans d'anar a l'escola, el nen s'ha de preparar a casa. El seu rendiment com a escolar dependrà, en molt, de l'ambient familiar que respira.

Ajudarem molt als nostres fills i als nostres alumnes..... si els coneixem tal com són, si els acceptem tal com són i ens esforcem per a millorar-los.

El món en que respiren els escolars de l'any 1975, no s'assembla gaire al de la nostra infantesa. No ens hauria d'estranyar gens, doncs, si la manera d'instruir la nova generació es, també, diferent.

Consequirem una educació integral eficaç quan treballem conjuntament i seriosament: FAMILIA - ESCOLA - ASSOCIACIÓ DE PARES.

Els pares i els mestres, per anar bé, s'han de conèixer, s'han d'acceptar i, plegats, procurar millorar-se.

Una associació de pares de família pot realitzar una tasca molt important. Entre altres coses... podria buscar solucions als problemes que plantegen el 20% d'escolars inadaptats que segons les estadístiques corresponen a Besalú... Buscar solucions al problema d'ensenyança esportiva... Promoura activitats extraescolars, etz, etz.

No es pas el pes dels llorers que certificaran el valor de la nostra educació, sino l'equilibri psíquic i l'alegria tranquil·la dels adults que demà continuaran aquell món cap al qual nosaltres els haurem encarrilat.

Benvolgut amic:

Tota vegada que Besalú és una Vila en constant evolució i creixement, es mereix una actuació ciutadana d'acord amb les seves necessitats i per tant hem escollit una nova tasca per tal de donar a la Piscina Municipal una nova projecció més en funció de l'esprit esportiu i d'esplai que escau a la nostra joventut i per tant en Pere Estanyol, Melció Serarols, Joan Falgarona, Gabriel Vaquero, Jaume Busquets, Joan Balés i Manel Ramón, tots ben coneguts de Vosté, ens hem constituït en Junta Rectora del BESALU CLUB NATACIO, per tal d'encarrilar l'activitat del mateix per camins de formació esportiva, educacional i ciutadana.

Es ben palesa la nostra insuficiència com a grup i per tant res podríem fer sense la col.laboració de tot el veïnatge, qui, per mitjà d'aquest oferiment nostre, convidem a participar-hi per tal d'ajudar a fer un poble més complert, més alegre i més feliç.

En fulla apart us enviem les condicions de participació, ja sigui com a soci, per tal de compartir les nostres responsabilitats o com a simple abonat a les instal.lacions de que disposem.

Agraït per endavant de la vostra col.laboració, m'ofereixo ben sincerament, en nom meu i dels meus companys de Junta.

Pere Estanyol

--President--

FUTBOL infantil

Estem ja als últims compasos de la temporada 1.974-1975. Ha arribat el moment de donar compte del que al principi de temporada ens proposàvem. A força de ser sincers diríem que s'han acomplert en bona part. Si hem fallat ha estat en fer pocs partits cara els Alevins. De totes maneres procurarem l'any vinent si a Déu plau, no fallar en aquest aspecte i augmentar el nombre de partits.

RESULTATS DELS ULTIMS PARTITS AMISTOSOS

Alevins: La Sallera 5   Besalú 1
          Besalú 2   La Sallera 2
          Rosas 2   Besalú 3

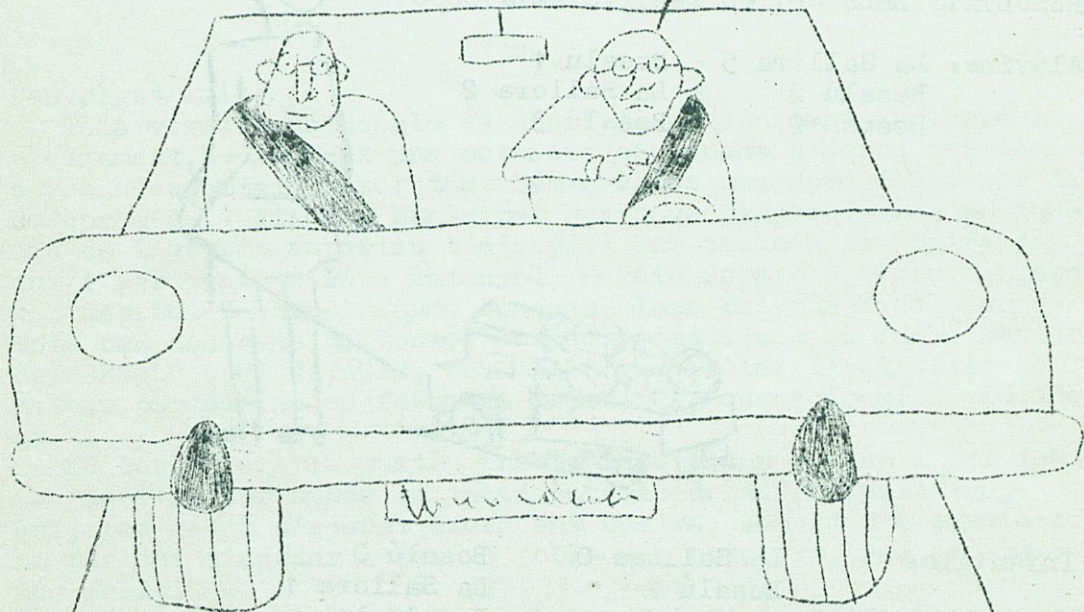
Infantils: La Sallera 0   Besalú 0
                      Besalú 2   La Sallera 1
                      Rosas 4   Besalú 1
                      Besalú 3   Rosas 1

Vos assabentem que els propers dies 17 i 18 portarem la nostra joia a terres terregonines, concretament a LA CAVA. Esperem dels nostres joves que ens deixin a l'altura que ens mereixem.

Fins un altre

Jo em poso
la cartera al
butxacó d'aquí sota
i aixís mato dos
ràrdals d'un tret...

- ARGELAGUER -

Estem en plena primavera, aquesta estació que sembla màgica per a tothom. Podem veure com totes les plantes estan creixent a un ritme impressionant; gairebé podria dir que dia a dia es poden veure les seves estirades. Els animals també sembla que estan més alegres i tenen més ganes de cantar, encara que de vegades la cardina del veï ens doni la tabarra, però en el fons és molt bonic.

De les persones no en parlem; estem esperant amb veritable il·lusion que arribin les merescudes vacances; també sembla que la gent té més ganes de casar-se. En el nostre poble concretament, el dia 25 d'aquest mes de maig tenim un casament i el dia 28 del mes de Juny un altre. Que siguin molt feliços i que passin una bona lluna de mel!

El dia 11 de l'actual mes de maig, varem celebrar la festivitat del Roser, que encara que el temps no hi ajudés va ésser bastant animada. De totes maneres s'han de fer ressaltar les victòries obtingudes en els dos partits de fútbol que varen tenir lloc en el camp d'esports, anomenat "Sant Dàmas" i disputant-se dos bonics trofeus donats gentilment per l'empresa TRANSPORTS GUARDIOLA. Molt merescudament, tant de part dels infantils com del primer equip, es varen quedar tots dos a casa.

Els resultats varen ésser els següents:

Infantils amistosos:

	U.D. Tortellà 1	F.C. Argelaguer 1
(per penals)	U.D. Tortellà 2	F.C. Argelaguer 3

Primers equips amistosos:

Vilovi d'Onyar 1	F.C. Argelaguer 3
------------------	-------------------

En quant al conjunt, també varem marxar de la rutina de cada any, ja que teniem un conjunt anomenat FESTIVALS & ROSSY que eren 7 músics i una cantant que a la tarda va lluir un mini-vestit i a la nit un maxi; però deixant apart la vestimenta, s'ha de reconèixer que ens varen complaure a tots.

J.T.

CALÇATS

LLADO

Fundada el 1860, la fàbrica de calçats "LLADO", dedicada exclusivament a calçats d'home, és l'última de la tradicional indústria del calçat a Besalú.

Situada al carrer Salvador Vilarrasa (sobre la botiga del mateix nom) està especialitzada en esperdenyes: cuire amb cremallera, sabatilles d'estiu i "serratges" sport.

Els onze empleats es cuiden de la maquinària (espanyola) i de fer la matèria primera: cautxú, pell, lones, "serratges", iute, tèxtils i reixats, que es converteixen en les esperdenyes LLADO que són de dues classes: les d'estiu i les d'hivern. Actualment estan fent les d'estiu. Els elements que entren a les sabates els hi porten de Catalunya (Girona, Barcelona). I la sabata una vegada feta l'exporten a tota la regió de Catalunya. S'ha intentat exportar a Perpinyà i a Andorra, però sense gaire èxit.

El material més emprat és cuire i pell. El preu (segons el fabricant) és raonable i per fer aquest tipus de calçat no es necessita cap especialització. El personal que s'especialitza se l'emporten les modernes fàbriques que es dediquen a sabates d'exportació, que es troben al Nord i a Alacant.

Per fer una sabata s'agafa el material i es talla; després es cusen les peces sobre la plantilla. Una vegada muntada s'enganxa damunt una altra plantilla d'una combinació de cautxú i productes químics i llavors s'hi posa el taló. Una vegada conseguit això passa al vulcanitzat, després a la premsa, es puixeix després, s'encaixa i ... cap al magatzem, llest ja per enviar i servir.

Treballen principalment per magatzem amb una referència als comenaments que es poden comptar ja per endavant. El preu ha pujat una mica de resultes de que ha pujat també la primera matèria i, sobre tot, els impostos.

La maquinària per fer les mides és un aparell on hi ha des del 38 fins el 44 de cada peu. Els corresponents al 41 i 42 són els que tenen més venta.

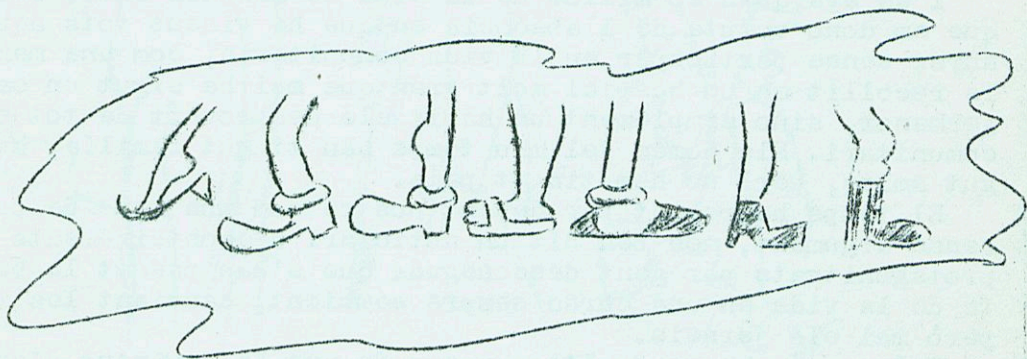
La producció és d'uns 80 parells al dia, baixant a 60 quan fan les sabates d'hivern o pujant a 85 quan es tracta de sabatilles.

Les condicions dels empleats en quant el treball són millorades per altaveus interiors que els fan més agradables les hores. Fan setmana anglesa i les vacances solen ésser: una setmana per sant Prim i la resta distribuïda pels "ponts" i les festes recuperables.

Aprofitem l'avinantesa per enumerar les altres fàbriques que hi havia a Besalú d'esperdenyes fa forces anys: a can Llansa i a can Vilarrasa.

Queda solament en l'actualitat la fàbrica de calçats LLADO, a la qual donem les gràcies per les facilitats que ens han donat en el nostre comès i les atencions tingudes.

Jesús BATLLE i Joan SOLER

un menor d'edat de 50 anys

Sóc un home madur, frissant els cinquanta anys, que ha viscut tota una vida d'esquenes a la política, prescindint del dret alié d'escollir els homes que han de manar-nos, que recorda com si fos una nebulosa les vibracions ciutadanes de les eleccions d'abans i que no ha sentit mai el pessigolleig de contribuir amb la seva decissió a donar orientació, encertada o no, al país del qual forma part i al que se sent integrat amb funció del seu neixement i de les lluites quotidianes de treball, dedicació social i afany ciudadá. Crec sincerament que aquesta generació nostra, tant traumatitzada per aqueste situació permanent d'una minoria d'edat cívica, ve a ésser com una mena de full en blanc dintre de la història de l'humanitat.

I és ara, quan lo millor de la vida se mèscola entre les mans que em dono compte de l'absència en que he viscut tots aque's anys, sense participar en la vida comunitaria, com una mena d'orfe recollit en un hospici molt gran que mai ha sigut un casal de germanor, sino simplement un habitacle desproveït de tot escalf comunitari. Els homes del meu temps han tingut familia, hem tingut amics, però no hem tingut país.

El temps ha passat per davant nostre com una mena de pel·lícula sense argument, més ben dit un noticiari d'aconteixements forans protagonitzats per gent desconeguda que s'hán passat la bandereta de la vida en una cursa sempre semblant, canviant les fesomies però mai els jerséis.

Solsament ens queda l'esperança de que la joventut d'avui viurà una vida més participada, més integrada, més germana, de més entrega, que segurament recordarà sense menyspreu i amb una mica de benevolença aquesta generació innominada, que lligada de peus i mans, ha contribuït amb el seu sacrifici polític a la bona marxa de l'humanitat.

Deu faci que el seu balanç sigui més encoratjador que el nostre i la seva vida els hi serveixi per omplir una familia, un poble i un país.

Ara que cada dia ens acostumen a llegir en els diaris programes de Quixots que escometen contra els molins de vent, omplint amb paraules tot allò que son incapaços de donar-hi sentiment, tal vegada seria bonic fer un ideari que recollís totes les frustracions de la generació del "lliri", de tots aquets anys que hem viscut als llims, com una mena de "cel de les oques" esperant un esdevenidor, sempre promès i que no acaba d'arribar mai. També es possible que la realitat sigui que estem vivint en un món imaginari, sense contrast ni vivències i que l'agror d'aquesta carta acovardida sigui el fruit d'una mala digestió i mai la fulla en blanc de cinquanta anys de supervivència.

CARTES AL DIRECTOR

(1)

Aprofito la invitació que ens fa la Revista Germanor per a dirigir-me a vostés, preguntant en públicament aquestes lletres.

No sóc fill de Besalú, però fa bastants anys que hi resideixo i podríem dir que em sento besalunenec, sento les coses del poble com si fos d'aquí, però amb un avantatge sobre els nascuts a Besalú, ja que els que no en som fills potser mirem les coses més fredament, sense tant apassionament. Suposo que m'enteneu, encara que no m'expliqui prou bé.

Bé, doncs, deixant a part molts matisos que ara no venen al cas, una de les coses que m'agradan molt de Besalú, són els carrers de la part vella; sobre tot aquells on no s'han fet gaires reformes a les façanes de les cases, o si s'hi han fet s'han sabut portar d'acord amb l'estil del conjunt. Ara, no obstant, m'agradan molt poc alguns carrers nostres on no s'hi pot passar degut a que el seu terra està intransitable. Per exemple el de Sant Vicenç, un dels carrers més concorreguts, i en el que a vegades no saps on posar el peu.

Demano si seria possible que s'ens digués de qui depèn el seu arranjament, ja que he sentit a dir que, per estar al costat de l'església no podem tocar-hi ni una pedra, si no és per mediació d'algun organisme oficial dels que cuiden els Monuments Nacionals. Si és així, podria sol·licitar-se de l'Ajuntament nostre, que fés de la seva part els possibles per lograr d'aquell organisme una solució lo més ràpida possible, ja que és un descrèdit continuat.

Gràcies per la seva atenció

J.F.B.

Sr. Director de Germanor

En la missa del disabte 19 d'abril, el nostre sr. rector, abans de començar l'homilia va dirigir-nos unes paraules per demanar-nos, en nom del bisbe, diners per el clergat. Entre aquestes paraules de comanda va deixar anar una veritat com un temple aquesta: "La gent de Besalú no es preocupa de la parròquia. Quan jo vaig venir a aquest poble, nomès hi havia ruines. Esglésies ruinoses, casa rectoral ruinosa... la gent de Besalú no es preocupa per la parroquia".

Realment, i amb dol tenir-ho de reconèixer, la gent de Besalú, tan nombrosa a les misses i d'altres actes semblants, no col.laborem amb la parròquia. Segons la meva manera de pensar, mossen Joan té tota la raó.

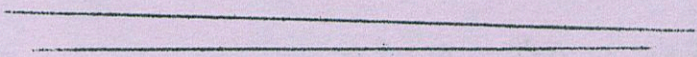
Ara bé, quan es produeix i persisteix una actitud colectiva d'aquesta mena hi ha d'haver-hi raons profundes que la motiven. Aquestes raons tindrien de descobrir-les si volem trobar remei a la malaltia que pateix la nostra comunitat parroquial. Jo apuntaré les que hi veig.

La gent de Besalú no ens preocupem de la parròquia perquè els caps que aquesta ha tingut en els últims anys no han sapigut educar-nos com a cristians autèntics, és a dir, compromesos.

La gent de Besalú no ens preocupem de la parròquia perquè no ens hem plantejat (almenys eficaçment), el compromís que representa ésser membre d'una comunitat cristiana.

Suposo que n'hi ha d'altres de raons i potser més concretes del perquè la gent de Besalú no es preocupa de la parròquia. Crec que seria bo conèixer-les totes.

J.G.

(2)

ESCOLES - COLONIES
BUTLLETI D'INFORMACIO
BESALU I COMARCA

EXEMPLAR N° 24